

Høsten 2020

PSYKOSOSIAL HANDLINGSPLAN

SKUDENES
UNGDOMSSKOLE

KARMØYSKOLEN

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	3
OPPLÆRINGSLOVEN	3
§ 9A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø	3
§ 9A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid	3
§ 9A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et godt og psykososialt skolemiljø.	3
§ 9A-5. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen krenker en elev	4
§ 9A-6 Fylkesmannen sin håndheving av aktivitetsplikten i enkeltsaker.	4
SKOLENS VISJON	4
MÅL MED PLANEN.....	5
DEFINISJONER.....	5
TRYGGHET OG SAMHOLD	9
Overgang mellom skoleslag.....	9
Skolestart.....	10
Trekantsamtale	10
Kommunikasjon og relasjonsbygging.....	10
Relasjon lærer/klasse/gruppe	11
Sosiale aktiviteter med klassen/alle trinn	12
Vakt og tilsynsordning	13
Samarbeid med hjemmet.....	13
SOSIAL KOMPETANSE	15
Samtale med alle elever på alle trinn.....	15
Psykologisk førstehjelp	17
FOREBYGGING	19
Plangruppemøte	19
Elevråd	19
Samarbeidsutvalget (SU).....	19
Skolemiljøutvalget (SMU)	20
Overgang ungdomsskole til videregående skole	20
Unge og rus	21
Årlig undersøkelser	21
ART	21
Ung Zone	23
Forebyggende enhet i politiet	23
1	
Psykososialt team.....	24
Innsatsteamet.....	24

Brudd på § 9A.....	24
Rutiner ved brudd på §9A.....	25
Høyt skole fravær.....	25
Kriseperm.....	27
Rutiner ved fravær.....	27
PSYKOSOSIALPLAN TRINNVIS.....	28
klasse psykososial plan.....	28
klasse psykososial plan.....	28
klasse psykososial plan.....	28
Felles psykososial plan for elevene.....	28
ORGANISERING OG ANSVARS-FORDELING/KJEDE.....	29
AVSLUTNING.....	29

INNLEDNING

Skudenes ungdomsskole har tre viktige grunner for å lage en psykososial plan. Den første grunnen, som er den viktigste, er at en skal skape trygghet. En skal trygge foresatte/foreldre og elevene med å vise hva en arbeider med på skolen, både på et individnivå, som gruppe/klasse og skolen som helhet.

Den andre grunnen til å lage en plan er at ifølge opplæringsloven kapittel 9a er det retningslinjer for skolene i Karmøy kommune ang. skolens arbeid med elevenes psykososiale miljø.

Den tredje grunnen til å skape en psykososial handlingsplan er at en plan er forpliktende. Den er forpliktende for skolen, hjemmet og eleven når en har en plan som alle involverte har tilgang til. Det er forpliktende for skolen ved at planen må gjennomføres i praksis. Likeså viktig er det for hjemmet. Ved at hjemmet får den tilgangen til all informasjon skolen sitter på om elevenes psykososiale miljø blir en ikke satt på sidelinjen, men blir involvert og dermed får et bredere perspektiv på livet til barnet sitt, ikke bare i hjemmet og på fritiden, men også på skolen. Skolen blir foresattes viktigste støttespiller i arbeidet knyttet til barnas sosiale utvikling. I tillegg til dette vil det bevisstgjøre hva alle som er involverte i barnet kan gjøre for at barnet/den unge skal ha et godt psykososialt miljø.

OPPLÆRINGSLOVEN

Kapittel 9A

§ 9A-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

- Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

§ 9A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid.

- Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

§ 9A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et godt og psykososialt skolemiljø.

- Alle som arbeider på skolen skal følge med på om elevene har et godt og trygt skolemiljø. De skal gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering dersom det er mulig.

- Alle som arbeider på skolen skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
- Skolen skal undersøke saken snarest.
- Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen så langt det fins egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
- Skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt.

§ 9A-5. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen krenker en elev.

- Dersom en som jobber på skolen får mistanke om, eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen utsetter en elev for krenking som mobbing, vold, diskriminering skal vedkommende straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeier.

§ 9A-6 Fylkesmannen sin håndheving av aktivitetsplikten i enkeltsaker.

- Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldre melde saken til fylkesmannen etter at saken er tatt opp med rektor.
- Det skal gå en uke siden saken ble tatt opp med rektor.
- Saken må gjelde skolemiljøet på skolen der eleven går.

SKOLENS VISJON

Det er viktig å ha en visjon. Den gir et fremtidshåp og er en drivkraft til å gjennomføre noe.

Skolens visjon er at elevene skal oppleve det psykososiale miljøet som godt som blant annet å ha null mobbing i skolen. Og det er elevenes egen opplevelse av det psykososiale miljøet som er avgjørende.

Som det er blitt sagt etter mobbeundersøkelser, ligger Karmøy kommune på 4% for de som blir utsatt for mobbing. Dette blir sett på som en lav prosent, men for den som blir utsatt for mobbing utgjør det 100 %. Skolemiljøet skal fremme helsen, trivselen og læringen til elevene. De skal blant annet ikke bli utsatt for krenkende ord og handlinger eller mobbing verken fra medelever eller lærere.

MÅL MED PLANEN

I planen vil det være fokus på at vi først og fremst skal skape trygghet og samhold og Skudenenes ungdomsskole har ulike tiltak for å skape dette på individnivå, i gruppe og for hele skolen.

Elevene skal være trygge på seg selv, i grupper og med lærerne.

Lærerne og elevene skal sammen arbeide for å skape et godt og trygt samhold i klassen. Lærerne skal kommunisere og ha relasjonsbygging med elevene. De skal være tydelige, tilstedeværende og ha null toleranse for krenkende ord og handlinger. Med dette kan vi skape en tilhørighet her på skolen som bidrar til at skolen kan oppnå visjonen om null mobbing, mindre skolefravær og utagerende atferd og ha et godt psykososialt miljø for alle elevene på skolen.

DEFINISJONER

Skolens psykososiale miljø handler om hvordan ansatte og elever oppfører seg overfor hverandre på skolen.

Psykososialt miljø defineres i Udir-2-2010 som

“de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette. Det psykososiale miljøet handler også om elevenes opplevelse av læringssituasjonen”.

Og for at det psykososiale miljøet på skolen skal bli godt må hovedfokuset være i klassemiljøet med lærer som veileder elevene på rett vei. Mye av lærernes oppgave ser vi mer og mer er rettet mot sosial pedagogikk, der undervisning og oppdragelse er to viktige faktorer.

«**SOSIALPEDAGOGIKK**» er et fagområde i krysningen mellom sosiologi og pedagogikk rettet mot oppdragelse og undervisning sett i sammenheng med sosialisering og tilpasning til samfunnet. Sentralt i teorien er at vi lærer i samvær og samspill med andre mennesker, og under påvirkning fra samfunnet rundt oss.»

Wikipedia

Hvordan skal vi da bruke sosialpedagogikken i praksis for å få til et godt psykososialt miljø? Det er her tiltakene kommer inn.

Den amerikanske psykologen Urie Bronfenbrenner sier om sosial kompetanse:» Behovet for samvær er menneskelig og medfødt, men evnen til å omgås andre må vi læres opp til».

Det vil si at vi må læres opp til å få en god sosial kompetanse slik at en ikke blir utsatt eller utsetter andre for krenkende ord og handlinger.

KRENKENDE ATFERD er handlinger der en persons verdighet eller integritet blir krenket.

Sosial kompetanse handler om å utvikle en del egenskaper som vi er født med, men som ikke bare kommer på plass av seg selv.

Det finnes mange definisjoner av hva sosial kompetanse er. Det kan defineres som at

«**SOSIAL KOMPETANSE** er relativt stabile kjennetegn i form av kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde sosiale relasjoner. Den fører til en realistisk oppfatning av egen kompetanse, er en forutsetning for sosial mestring, for å bli sosialt akseptert og for å etablere vennskap» Terje Ogden (2008), forskningsdirektør og professor ved Atferdssenteret.

Kjernekomponentene består av:

1. Samarbeidsferdigheter (dele, hjelpe, følge regler og beskjeder)
2. Selvhevdelse (be om informasjon, presentere seg selv, si meninga si, reagere egnet på andre sine handlingsmåter, motstå press).
3. Selvkontroll (vente på tur, inngå kompromiss, kontroll over følelser, reagere egnet).
4. Empati (Se ting fra andre sin side, respekt for andre sine synspunkt)
5. Ansvarlighet (kommunisere med voksne, ha respekt for ting og personer, holde avtaler)

Med å lære de grunnleggende ferdighetene i sosial kompetanse vil det dermed også følge med at vi skal redusere og som visjonen sier få bort mobbing og krenkende atferd.

MOBBING er systematisk fysisk eller psykisk vold fra en eller fleresammen mot en, som ikke kan forsvare seg i den aktuelle situasjonen (Roland, 2007; Roland & Vaaland, 2003).

Et viktig element i definisjonen er ubalansen i makt mellom utøvere og mobbeoffer. Dermed er mobbing å forstå som et overgrep og ikke en konflikt. Mobbing er en aggressiv handling rettet mot et offer, av en eller flere sammen,

et ujevnt styrkeforhold mellom den eller de som mobber og den som blir mobbet og at det foregår over tid.

Tradisjonell mobbing – Når mobbingen foregår ved fysisk nærhet, gjerne kalt tradisjonell mobbing, kan den være fysisk, verbal trakassering/ondsinnert ertering og utfrysning. Tradisjonell mobbing kan være åpen eller skjult.

Digital mobbing kan finne sted på den digitale arena, eller gjennom sosiale medier.

Trygghet og
samhold

Problemløsning

Trygt og godt skolemiljø

Sosial
kompetanse

Forebygging

TRYGGHET OG SAMHOLD

Hvor starter det hele for at eleven skal få en god start på en ny skole? Dette skjer for det første i overgangen fra barneskolen til ungdomsskolen.

Overgang mellom skoleslag

Overgangen mellom barnetrinn og ungdomsskole

Elevene skal ha god informasjon om ungdomstrinnet før skolestart i 8. klasse. En trygg start skal etterstrebes for alle. Det er viktig at barneskolen overfører opplysninger vedrørende elevens fravær. Det vil være veldig nyttig opplysninger for ungdomsskolen. En ser at elevens trivsel og motivasjon er en avgjørende faktor når det gjelder farene for høyt skolefravær. Elever som sliter med høyt fravær, sier at det er viktig at de blir sett og får anerkjennelse av sin lærer. Lærerne må være bevisste på sammenhengen i forhold til de sårbare og engstelige elevene, de vil kunne oppleve krenkende ord som mer vonde enn andre elever. Læreren skal lede elevenes læring og utvikling på skolen. En positiv relasjon mellom lærer og elev er en av hjørnesteinene i dette arbeidet. Læreren må ha god kompetanse til å analysere og forstå læringsfellesskapet i klasserommet. Elevene må oppleve at læreren har god struktur i undervisningen, og er støttende og har høye forventninger til hvordan de kan utvikle seg både faglig og sosialt (Udir 2013)

Tiltak:

Barneskolene får informasjon av rådgiver og sosiallærer som blir med på et foreldremøte tidlig på våren før skolestart.

Elevene blir invitert til skolebesøk hvor de får omvisning, får møte lærere og hvor de får informasjon om hvordan ungdomsskolen drives.

Et av oppleggene for overgangen fra barneskolen til ungdomsskolen, er at de nye 8. klassingene blir invitert til «Bli kjent leir» på Stemnestaden.

Det er viktig at elevene får informasjon om skolens vektlegging m.h.t. læring og godt miljø.

Skolestart

Mål: Skolestarten skal være forutsigbar, trygg og gi alle elevene en positiv opplevelse.

Tiltak:

Første skoledag skal eleven møtes av kontaktlærer som viser at dagen er nøye planlagt av lærer. Faste sitteplasser med navnelapper skal være på plass før elevene kommer inn i rommet. Informasjon og tid til å svare på spørsmål blir en del av innholdet.

Klasseregler skal drøftes/ vedtas i løpet av den første uken. Reglene skal henge synlig i klasserommet og evalueres og evt. revideres i løpet av året.

Høflighet, respekt og toleranse skal være samtaletema den første dagen og følges opp gjennom hele året.

Aktivitetsdag hvor utemiljøet blir tatt i bruk, anbefales som et godt element å ha med i de første ukene. Det er viktig at den er godt organisert og ledet av skolens lærere slik at tryggheten opprettholdes i en løsere struktur.

Skolen kan ta i bruk flere tiltak, de her nevnte er hva alle må gjøre. Kontaktlæreren planlegger oppstarten i god tid før elevene kommer.

Trekantsamtale

For at overgang fra barneskole til ungdomsskole skal bli så god som mulig kaller ungdomsskolen inn til trekantsamtale ved skolestart. Dette for å bli godt kjent med eleven og foresatte, slik at starten på ungdomsskolen skal bli god og trygg.

Kommunikasjon og relasjonsbygging

Kontaktlærer har et særlig ansvar for de praktiske, administrative og sosiale forhold som gjelder elevene.

Administrativt vil si at kontaktlærer skal blant annet;

-Informere skoleledelsen om bekymringsfulle forhold knyttet til elever, om elever med særlige behov for tilpassing, og om behov for videre oppmelding.

-Være kontaktperson mellom elevene og skolens støtteapparat.

-Påse at det blir laget individuelle opplæringsplaner og skrevet halvårsrapporter med hjelp fra eventuelle spesialpedagoger og/eller faglærere.

-Delta i møter med eksterne instanser vedrørende enkeltelever.

I tillegg skal kontaktlærer ha et særlig ansvar for de praktiske og sosiale forhold som gjelder eleven.

Relasjon elev-lærer

Læreren skal være en tydelig voksen som eleven kan føle tillit til.

Tiltak:

Strukturert samtale mellom lærer og elev året gjennom.

Gjennomføre forberedte elevsamtaler minst en gang i halvåret.

Uformell samtale hvor lærer viser at eleven blir sett og respektert.

God flyt i kontakten med hjemmet ved bruk av samtale og skriftlig informasjon.

Vi ser på elevsamtalen som en viktig avdekningsmetode. Det er en systematisk samtale mellom lærer og elev hvor man etablerer tillit til å kunne snakke åpent om skolehverdagen.

Gi halvårsvurdering i orden og atferd sammen med elevens øvrige lærere.

Hjelp eleven med vurdering av egne prestasjoner –faglig og sosialt- og med gode arbeidsvaner.

Relasjon lærer/klasse/gruppe

Tiltak:

Lærer skal vise tydelig ledelse slik at alle elevene kan oppleve klassen/gruppen som et trygt sted å være og ha null toleranse for krenkende ord og handlinger.

Lærer skal ta elevene med på drøftinger rundt gode klasseregler og ha entydig sett med regler og rutiner å forholde seg til.

Arrangere minst et foreldremøte hvert skoleår i samarbeid med klassekontaktene.

Følge klassen på leirskole når det er aktuelt for årstrinnet.

Relasjon elev-elev

Systematisk arbeid knyttet til klassemiljø er en forutsetning.

Elevene skal læres opp i evne til å sette seg inn i situasjonen andre kan være i. Empati og respekt kan for eksempel læres gjennom praktiske øvinger, samtaler og egne erfaringer.

Ansvarlig: Kontaktlærer skal lede klassemiljøutviklingen.

Relasjon lærer-foresatte/foreldre

Forholdet skal være preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje.

Skolen skal ha et åpent og aktivt samarbeid med hjemmet til hver elev.

Holde god kontakt med hjemmet.

Gjennomføre minst to forberedte foreldresamtaler hvert skoleår.

Sosiale aktiviteter med klassen/alle trinn

En har sosiale aktiviteter for å øve på sosiale mål og styrke sosiale relasjoner hvor også foresatte kan bidra.

Eksempler på slike aktiviteter på Skudenes ungdomsskole er:

Tiltak:

Trivselsprogram/trivselsleder

Alle barn og unge bør nå Helsedirektoratets mål om 60 minutter fysisk aktivitet hver dag. Forskning viser at fysisk aktivitet både har kortsiktige og langsiktige effekter, og gir umiddelbare positive effekter på atferd, oppmerksomhet, konsentrasjon og evnen til å memorere. Trivselsledere øker aktivitet og inkludering i friminuttene. Bli-kjent aktiviteter skaper et bedre samhold, gjerne på tvers av trinn og klasser. Undersøkelser viser at Trivselsprogrammet bidrar til økt aktivitet, redusert konfliktnivå og at færre elever går alene i friminuttene. Forskning viser at fysisk aktivitet har svært positive effekter på læring og læringsmiljø, og har positiv påvirkning på akademiske resultater; spesielt matematikk, lesing og skriving. Meta analyser indikerer at fysisk aktivitet motvirker depresjon, angst og atferdsproblemer hos barn og unge. Fysisk aktivitet bidrar til å skape aktive, trygge, selvstendige og sosiale mennesker. Lystbetont fysisk aktivitet i ungdomsårene legger dessuten grunnlaget for livslang bevegelsesglede, som en motvekt til stillesitting.

Trivselsleder er Skandinavias største program for aktivitet og inkludering i barne- og ungdomsskolen. Mobbefri elever fra 4.-10 trinn legger til rette for økt aktivitet i friminuttene, og får opplæring på leke- og aktivitetskurs i regi av Trivselsleder.

Skoleball i januar som er fra 8.-10 trinn.

Aktivitetskalender i desember, hvor elevene trekker en lapp hver dag frem til jul hvor de skal gjøre en aktivitet sammen i klassen for å skape samhold og trivsel i klassen. Eksempler på aktiviteter er kanonball en time og se film.

Vakt og tilsynsordning

Trygge og gode vakt- og tilsynsordninger

Tiltak:

Sikring av arenaer som skolegård, toaletter, gymsal, skolevei.

Bruke vester slik at de voksne er synlige for elevene.

Antall voksne

Rutiner ved fravær av voksne

Sonedelt vaktsystem

Åpne dører til alle rom i pausene.

Forsterket voksen tilstedeværelse i den store pausen.

En vakt på samme sted til enhver tid, de andre sirkulerer i området.

Elevene skal vite hvor de kan finne en voksen og melde fra om mobbing.

Samarbeid med hjemmet

I foreldreutvalget for grunnskolen står det at samarbeidet mellom skolen og hjemmet skal omfatte både den enkelte elev, klassen, skolen og oppvekstmiljøet som helhet. Foreldre og skole har et felles ansvar for barnas sosiale og faglige utvikling. Foreldrene kjenner barna best, og det er betydningsfullt at deres kunnskaper om barna formidles til skolen. Slike opplysninger vil være vesentlige i lærernes arbeid for å tilpasse undervisningen til elevenes evner og forutsetninger. Hjem og skole skal spille på lag, barn og unge bør slippe å oppleve konflikt mellom hjem og skole.

Det psykososiale miljøet blir fast tema under alle foreldrekonferanser.

Foreldre/foresatte blir oppfordret til å kontakte skolen utenom konferansetimene hvis de har mistanke om at for eksempel mobbing foregår på skolen. Skolens psykososiale handlingsplan skal gjøres kjent for alle foreldre ved skolestart.

Det psykososiale miljøet på skolen tas opp i alle faste konferansetimer med elever og foresatte.

Ytterlige konkretisering: Det holdes en konferansetime hver høst og vår.

Ansvarlig: Kontaktlærer for eleven.

Det psykososiale miljøet på skolen tas opp i faste elevsamtaler Ytterlige konkretisering: Foregår i skoletida og er en samtale mellom elev og kontaktlærer.

Ansvarlig: Kontaktlærer og elev

Det psykososiale miljøet på skolen er tema på klasseforeldremøter Ytterlige konkretisering: Det holdes klasseforeldremøter ved skolestart og ellers etter som saker oppstår utover skoleåret.

Ansvarlig: Kontaktlærer og klassekontakter

Det psykososiale miljøet på skolen som tema tas opp overfor alle foreldre ved skolen

Ytterlige konkretisering: Møte for nye ved skolen holdes våren før de begynner. Den psykososiale handlingsplanen skal ligge tilgjengelig på nettet for elever og foreldre.

Ansvarlig: Ledelsen ved skolen, sosiallærer og rådgiver.

Der blant annet alle foreldre/foresatte i 8 klassetrinnet har gjennomgått «Psykologisk førstehjelp» med helsesøster, rådgiver, sosiallærer og rektor høsten 2016.

Klassekontakt (aktivt foreldreråd)

Klassekontaktene velges på et klasseforeldremøte. I følge foreldreutvalget for grunnskolen bør valget foregå på siste foreldremøte om våren slik at klassekontaktene er klare til å starte arbeidet sitt når skoleåret begynner. Det er vanlig at det velges to klassekontakter i hver klasse. Klassekontaktene er kanskje de viktigste foreldrerrepresentantene i skolen. De arbeider på klasseplanet, og det er der grunnlaget for samarbeidet mellom hjem og skole blir skapt.

FAU

Alle foreldre som har barn i skolen, er medlemmer av skolens foreldreråd. Foreldrerådet velger et arbeidsutvalg (FAU) som er foreldrestemmen overfor skolen. FAU skal blant annet sikre reell medvirkning fra foreldre og ha medansvar for at elevenes læringsmiljø er trygt og godt.

I opplæringsloven § 11-4 står det at foreldrerådet og FAU skal arbeide for å skape et godt samarbeid mellom hjemmet og skolen og legge til rette for trivsel og positiv utvikling hos elevene.

SOSIAL KOMPETANSE

En av skolens viktigste oppgaver er å bidra til at alle elever styrker sin sosiale kompetanse slik at de har et godt fundament med seg videre i livet. Skolen må legge til rette for at «Jeget» til elevene, det å være trygg på seg selv, sine verdier og egenskaper både følelsesmessig, sosialt og faglig blir styrket. Dette er noe hovedlærer, faglærerne og skoleledelsen arbeider for og i tillegg til sosiallærer, rådgiver og helsesøster.

Forskning har vist at de sosiale ferdighetene utvikles etter de samme prinsipper som andre ferdighetsområder. Derfor har vi tiltak for å utvikle sosial kompetanse, og vil at det skal være gjennomgående i hele skolens faglige og sosiale virksomhet. Alle elever skal oppleve et trygt og godt arbeidsmiljø fritt for mobbing på skolen. Riktige tiltak i mobbesaker er avhengig av god kunnskap. "Det er avgjørende at de voksne lærer mer om forebygging og håndtering av mobbing. Slik kan vi raskere hjelpe de barna som opplever mobbing", sa kunnskapsministeren under en pressekonferanse om oppfølgingen av Djupedalutvalgets utredning. Han varsler kompetanseheving både i skoler og barnehager.

Samtale med alle elever på alle trinn

Ansvarlig:

Helsesøster skal ha samtale med alle elevene i 8. trinn om trivsel, miljø og overgang til ungdomsskole. En helsesøster har «åpen dør» -er tilgjengelig for elevene. En helsesøster gir veiledning i helserelaterte og personlige spørsmål, har vaksinasjon, helseopplysning og undervisning, samarbeid med foreldre, skole og andre aktuelle instanser. Deltar på foreldremøte, gjennomfører temadag «ungdom og seksualitet» i 9. eller 10.klasse. Deltar på undervisningsopplegget «psykisk helse i skolen» og miljøretta tiltak – fokus på elevenes arbeidsmiljø.

Helsesøster er på Skudenes ungdomsskole en og en halv dag i uken.

Sosiallærer skal ha samtale med alle elevene i 9. trinn.

Sosiallærerens primære oppgave er å hjelpe elever i forbindelse med sosiale forhold som innvirker på læring og utvikling. Alle elever ved Skudenenes ungdomsskole skal ha et trygt og godt skolemiljø.

Sosiallærer og kontaktlærer samarbeider om:

- Arbeide forebyggende med sosiale relasjoner i klasser og /eller grupper
- Vurdere/igangsette tiltak for elever som har behov for sosial trening-
- Vurdere/igangsette tiltak for elever som sliter med samspillsvansker
- Samarbeide med lærere og skoleledelse om å forebygge mobbing
- Samarbeide med lærere og skoleledelse om å arbeide etter tiltaksplanen mot mobbing når mobbing er påvist
- Delta i overgangen mellom barnetrinn/ungdomstrinn, f. eks innskolering ved Stemnestad
- Være oppdatert på metoder og faglitteratur på det sosialpedagogiske fagområdet
- Delta i aktuelle prosjekter angående psykisk helse, rusproblematikk o.l. -
Delta i nettverk for sosiallærere

I tillegg kommer samarbeid med eksterne instanser, eks politi, barnevern, PPT og andre ulike sosiale tjenester. Sosiallærer skal også videreformidle til annen hjelp utenfor skolen om det er ønskelig og/eller behov for det.

Rådgiver skal ha samtale med alle elevene i 10.trinn.

Funksjonsbeskrivelse til en rådgiver er blant annet å ha oppdatert kunnskap om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg. Være samtalepartner og rådgiver for elever og foreldre om utdannings- og yrkesvalg. Sørge for logistikken rundt søknad til videregående opplæring, organisere elevgruppene i valgfrie fag og delta aktivt i overgangen mellom barnetrinnet/ungdomstrinnet og mellom ungdomstrinnet/videregående skole. Rådgiver har veiledningssamtale 1 time med hver elev.

I tillegg til dette har alle de ulike funksjonene «åpen dør» når de er på jobb slik at alle elever på tvers av trinn også lærere og skoleledelsen kan ha mulighet dersom det er ønske om det å snakke med helsesøster, sosiallærer og rådgiver.

Psykologisk førstehjelp

Alle i 8.trinn skal gjennomføre kurset om psykologisk førstehjelp, det blir en kursdag om dette på felles foreldremøte for 8.trinn og lærerne skal ha kjennskap og kunnskap om det.

Psykologisk førstehjelp er utviklet av Solfrid Raknes, psykologspesialist. Kurset bygges på selvhjelpsmateriellet «Psykologisk førstehjelp, ungdom» som er utgitt av Gyldendal forlag. Den formidler grunnprinsipper fra den kognitive modellen for barn og unge. Verktøyet kan brukes som forebygging av psykiske helsevansker der de unge øver på vennlig selvsnakk, og utvikler sin følelses- og tankebevissthet. Verktøyet kan også brukes som selvhjelp og tidlig intervensjon for barn og unge som trenger ekstra hjelp til å takle vanskelige situasjoner og sterke følelser.

Hovedmål:

Fremme egenomsorg og sosial kompetanse

Økt tanke- og følelsesbevissthet

Gjennom

- Elevopplæring (PF i SKOLEN, 4t) og digitale hjemmeoppgaver
- Foreldremøte og digital-kurs til foreldre
- Læreropplæring og digital-kurs til lærer

I undervisningsopplegget på 4 timer for elevene er det fire bolker.

1 time Følelser

Delmål: Stimulere til økt følelsesbevissthet gjennom at elevene skal

- Øve på å gjenkjenne og uttrykke følelser verbalt og non-verbalt
- Skalere følelser

- Øve på å se skiller og sammenhenger mellom situasjon, følelse, tanker og handlingsalternativer.

2 time Tanker

Delmål: Stimulere til økt tankebevissthet gjennom å

- Lære begrepene rødtanker og grønntanker
- Øve på å gjenkjenne rødtanker
- Øve på å finne og gi makt til grønntanker

3 time Mestring

Delmål: Stimulere til at elevene

- Identifiserer aktiviteter som gir glede, mestring og ro
- Blir mer bevisste egne mestringsstrategier
- Utvikler større forståelse av sammenhenger mellom situasjon, følelser, tanker og mestringsstrategier.

3 time Støtte

Delmål: Stimulere til at elevene

- Blir mer bevisst sitt nettverk
- Øver på å gi og ta imot komplimenter
- Blir mer bevisst hva som kan styrke relasjoner.

FOREBYGGING

Mål: Alle elever skal oppleve et godt psykososialt miljø

Plangruppemøte Elevråd

Alle skoler skal ha elevråd. Det er elevrådet sin oppgave å representere elevene på skolen overfor rektor og andre som bestemmer på skolen. Det er vanlig at hver klasse velger sin elevrådsrepresentant i begynnelsen av året.

Elevrådsrepresentanten i klassen kan ta opp saker eleven og klassen mener elevrådet bør ta videre med rektor. Elevrådet kan f.eks. være med å bestemme regler på skolen og fortelle lærerne hvordan elevene vil at undervisningen skal være. I ungdomsskolen skal det være med elever fra alle trinn. I opplæringsloven § 11-2 og § 11-6 finner en reglene om elevråd.

Barneombudet.no

Samarbeidsutvalget (SU)

Samarbeidsutvalget er skolens øverste rådgivende organ og etter oppfølgingsloven § 11-1 skal SU være representert med: to representanter for undervisningspersonalet, en for andre tilsette, to for foreldrerådet, to for elevene og to for kommunen, hvor rektor skal være den ene.

SU har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolen.

SU kan uttale seg om følgende:

- Ordensreglementet
- Skolens informasjonsvirksomhet
- Virksomhets -og utviklingsplaner for skolen
- Forslag til budsjett
- Prinsipper for valg av bøker til skolebiblioteket
- Plan for hjem-skole-samarbeid
- Skolevurdering
- Trafikkforholdene
- Skoleskyss
- Planer for ombygging og vedlikehold av skoleanleggene

Skolens planlegging og gjennomføring av tiltak mot mobbing skal skje i samarbeid med foreldrene. FAU og SU er parter i dette arbeidet.

Skolemiljøutvalget (SMU)

I følge opplæringsloven §§11-1a, 9a-5 under brukermedvirkning står det at skolen skal ha et skolemiljøutvalg i samsvar med kravene i loven. Og sørge for at dette medvirker aktivt og planmessig i skolemiljøarbeidet. Skolemiljøutvalget må ha regelmessige møter og holdes løpende orientert om skolemiljøarbeidet. Skolen skal sikre at skolemiljørepresentantene får informasjon og opplæring som trengs for å skjøtte oppgavene.

Alle grunnskoler og videregående skoler har plikt til å ha et skolemiljøutvalg. Skolemiljøutvalget skal arbeide for at elevene, foreldrene, skolen og de ansatte deltar i arbeidet med skolemiljøet. Skolemiljøutvalget er et rådgivende organ for skolen. Organet kan ikke fatte bindende vedtak. Skolemiljøutvalget i grunnskolen skal bestå av representanter for elevene, foreldrerådet, skolens ansatte, skolens ledelse og kommunen. Elever og foreldre skal være i flertall.

Et skolemiljøutvalg skal sikre at elever og foreldre får økt innflytelse på skolehverdagen. Som representant i skolemiljøutvalget får du som foresatte mulighet til å påvirke dagen til barnet. Hvis du blir med i skolemiljøutvalget, får du ansvar for å holde deg orientert om det fysiske og psykososiale miljøet på skolen.

Skolemiljøutvalget kan be skolen om konkrete tiltak for å bedre skolemiljøet. For eksempel kan SMU behandle brukerundersøkelsene og se hva som kan forbedres på skolen ut fra de svarene som er kommet inn. SMU har ikke myndighet til å sette i gang tiltak, men bør følge opp og se at forbedringer blir gjort.

Overgang ungdomsskole til videregående skole

<http://karmoyskolen.no/wp-content/uploads/2017/01/%C3%85rshjul.pdf>

Oppvekst og kulturetaten og de videregående skolene i Karmøy kommune har utarbeidet et årshjul for overgangen fra ungdomsskolen til videregående skole.

Unge og rus

I skoleåret 2008-09 ble Unge&rus innført som obligatorisk rusforebyggende program for Karmøy kommune. Gjennom en felles satsing er det ønskelig å gjøre det rusforebyggende arbeidet mer målrettet, systematisk og langsiktig. Med Unge&rus ønsker man å hjelpe elevene å utvikle handlingsberedskap, bearbeide egne forventninger, forestillinger og erfaringer. Gi elevene støtte til å ha de «rette holdningene» og se på rusmidler i et helhetlig perspektiv.

Programmet består av ca. 15 timer og 1-2 foreldremøter. Dette blir gjennomført mellom jul og mai på 8-trinnet.

Årlig undersøkelser

Elevundersøkelse

Elevundersøkelse er en årlig undersøkelse der elever får si sin mening om læring og trivsel i skolen. Svarene brukes av skolen, kommunen og staten for å gjøre skolen bedre.

Spekter

Skolen bruker spekter kan jevnlig på for å følge med på utviklingen av læringsmiljøet. Spekter brukes også for å avdekke forhold knyttet til læringsmiljøet ved mistanke eller varsling om f.eks. mobbing.

ART

ART er en forkortelse for Aggression Replacement Training, på norsk aggresjonserstatningstrening. ART er en validert opplæringsmetode i sosiale ferdigheter, sinnekontroll og moralsk resonnering, og metoden brukes med gode resultater i USA og flere europeiske land. Metoden er utviklet av de amerikanske psykologene Arnold Goldstein, Barry Glick, og John C. Gibbs.

ART er et systematisk, pedagogisk program som har som mål å forebygge og erstatte aggressiv atferd. ART er såkalt multi - modalt treningsprogram i styrking av sosial kompetanse. Programmet er satt sammen av trening i sosiale, kognitive

og emosjonelle ferdigheter. Kognitive ferdigheter innebærer blant annet sinnekontrolltrening.

ART består av tre komponenter som hver for seg er selvstendige. Goldstein mente imidlertid at man får bedre resultat hvis alle komponenter iverksettes sammen.

- Sosialferdighetstrening (Skillstreaming)
 - atferdskomponenten
 - lærer deltakerne hva de bør gjøre
 - gir barn reelle handlingsalternativer
- Sinnekontrolltrening (SKT)
 - den emosjonelle komponenten
 - lærer deltakerne alternativer til hva de ikke bør gjøre
 - gir barn reelle alternative emosjonelle responser
- Moralsk Resonneringstrening (MRT)
 - verdikomponenten
 - lærer deltakerne kulturens allmenne verdier
 - gir barn innføring i ulike moralske og etiske perspektiver

ART er en pedagogisk metodikk som baserer seg på arbeid i grupper, fra 4 til 8 barn/ungdommer, og det benyttes i stor grad rollespill. Det trenes sosiale ferdigheter en dag i uken, sinnekontroll en dag i uken og moralsk resonnering en dag i uken. Hele programmet tar ca. 10 uker.

ART retter seg mot elever som står i fare for å utvikle atferdsproblemer (primærforebygging) og elever som har utviklet atferdsproblemer (sekundærforebygging av videre negativ utvikling). Dette kan dreie seg om elever med flere typer problemer.

Sosial og ferdighetstrening 10 x 1 time

Sinnekontrolltrening 10x1time

Målet er å gi eleven valgmuligheter og «handlingssupplementer» i sinneutløsende situasjoner. Og hjelpe eleven i å forstå og mestre sinne gjennom tilegnelse av sinnekontroll-ferdigheter.

Moral og etikk 10 uker 1 time pr uke.

Dersom en ikke har kommet i mål kan en ta litt lengre tid.

Ung Zone

(Team som henter elever til sosial aktivitet annen hver uke) Møteplassen er et ungdomstiltak som drives av IOGT på vegne av Karmøy kommune, og er en del av SLT-arbeidet (samordning av lokale forebyggende tiltak)

Møteplassen har fått økonomisk støtte fra Barne-, ungdoms-, og familiedepartementet til å starte prosjektet «Ung Zone». Skudenes ungdomsskole og Stangeland ungdomsskole er tatt ut til å være med i dette prosjektet.

Målet med tiltaket er å skape mestring hos ungdommene på ulike arenaer sammen med andre, og gjennom dette bidra til sosial inkludering og aksept. Tiltaket skal bidra til et mer inkluderende fritidsmiljø ved å henvende seg til ungdom som i liten grad benytter seg av eksisterende fritids- og kulturtilbud, ungdom med innvandrerbakgrunn og ungdom med andre utfordringer. Ung Zone retter seg mot ungdom i aldersgruppen 13-15 år.

Ung Zone vil tilby ulike aktiviteter som f.eks. kajakkpadling, klatring, friluftsliv og andre ulike kulturtilbud. Ungdommene blir hentet og kjørt tilbake til skolen etter aktivitetene. Ved ulike aktiviteter sammen med andre, vil man bidra til at ungdommene blir kjent med hverandre og at de opplever mestring og har det gøy.

Forebyggende enhet i politiet

Forebyggende enhet i politiet kommer på besøk for å snakke om blant annet mobbing og digitale medier.

Spesielt om holdninger til digitale medier kan du finne på www.dubestemmer.no. Her finner du filmer, fagtekster og diskusjonsoppgaver om personvern og nettvett.

Psykososialt team

Psykososialt team er et samarbeid mellom skoleadministrasjonen/sosiallærer, helsesøster, PPT, barneverntjenesten, politi og evt. SLT koordinator. Hensikten er å forebygge psykososiale vansker hos skolebarn, fange opp og gripe fatt i utsatte barn så tidlig som mulig. Det skal legges spesiell vekt på angst, usikkerhet, lavt selvbilde, depresjon og de elevene som ikke har det så godt. Det skal gjennomføres to ganger pr. halvår.

Innsatsteamet

Teamet skal sørge for felles kunnskap, forståelse, verdier og holdninger for å få et trygt og inkluderende læringsmiljø for alle elever. Dette teamet skal jobbe med å avdekke mobbing blant annet gjennom spørreundersøkelse. Jobbe så videre med de funnene vi finner i undersøkelsen. Nullvisjon for mobbing.

Innsatsteamet består av Rektor, inspektør, sosiallærer og en fra lærerstaben.

Brudd på § 9A

1. Avdekking av brudd på §9A

- Årlig undersøkelser
- Vakt og tilsynsordning
- Kommunikasjon
- Ved mistanke om mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, innhentes info ved observasjon/observasjonsteknikker og info innhenting gjennom samtale med antatt offer.

Mål: Bekjempe krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Nulltoleranse

For å avdekke mobbing, vold, diskriminering og trakassering, iverksetter skolen følgende tiltak:

1.1 Årlige mobbeundersøkelser

- Resultatene vil vise hvor vi skal satse i det videre arbeidet. Undersøkelsene og resultatene må gjøres kjent for elever og foreldre hvert år.

1.2 Vakt og tilsynsordning (se under TRYGGHET)

1.3 Samtaler (se under TRYGGHET)

Rutiner ved brudd på §9A

1. Melder eller den som oppdager brudd på § 9A melder fra til rektor/innsatsteam.
2. Den som mottok meldingen eller kontaktlærer samtaler og trygger den meldingen angår, og rektor informerer foresatte.
3. Innsatsteam i samarbeid med kontaktlærer gjennomfører nødvendige undersøkelser (elevsamtaler, samtaler med andre voksne, spekter, observasjon mm).
4. Rektor fyller ut skriftlig plan §9A innen en uke, i samarbeid med de som foretar undersøkelsene.
5. Skriftlig plan sendes hjem pr. post og arkiveres i postjournalen.
6. Følg så den skriftlige planen.
7. Når saken avsluttes arkiveres hele den skriftlige planen i elevmappen

Høyt skole fravær

I den senere tid har det vært økt fokus på elever som ikke klarer å gjennomføre videregående opplæring. Hvorvidt en skal lykkes senere i livet avhenger av hvordan en gjennomfører skoleløpet. Elever som fullfører sin skolegang har bedre forutsetninger for å lykkes i livet både med hensyn til deres sosiale funksjonsevne, psykiske helse, muligheter i arbeidslivet og hvordan hverdagen takles. Flere av de som dropper ut av videregående opplæring har hatt et gjennomgående høyt fravær da de gikk i grunnskolen.

Forskning viser at et høyt skolefravær får mange ringvirkninger både for den det gjelder og nær familie. Når en elev ikke kommer på skolen og ikke klarer å komme, er det et felles ansvar for alle som har noe med eleven å gjøre. Nøkkelordet her er samarbeid for å finne gode løsninger.

Mobbing kan være en av faktorene som flere oppgir i forbindelse med at de sliter med høyt fravær. Elever kan ha vansker med å møte på skolen på grunn av et emosjonelt ubehag (King & Bernstein, 2001). Det emosjonelle ubehaget kan

knyttet til faktorer enten på skolen, utenfor skolen eller i hjemmet. Foreldre, psykisk helse, skole, digital avhengighet, er noen av disse faktorene.

På bakgrunn av at man vet at elever som fullfører sin skolegang blant annet har bedre psykisk helse, muligheter i arbeidslivet og hvordan hverdagen takles. Skolene i Karmøy kommune følger fravær tett opp for å forebygge frafall. I Karmøy kommune anses skolefravær som alvorlig når elevene har:

- Ugyldig fravær: en enkelt time eller mer
- Høyt gyldig fravær: Ti dager i semesteret
- Eleven har kommet tre ganger for sent på en måned
- Eleven møter opp på skolen, men forlater den igjen

Rutiner ved fravær

Faglærer fører fravær og melder fra til kontaktlærer. Kontaktlærer fører fravær og holder oversikt. Tar kontakt med hjemmet og melder fra til skoleledelsen om bekymringsfullt høyt fravær. Og deltar på samarbeidsmøte.

Ressursteam drøfter elevsaker, tiltak og ansvarsfordeling og vurderer om helsesøster og fraværsteam på PPT kobles inn.

Med høyt fravær menes:

- o ugyldig fravær
- o Dersom hjemmet ikke har gitt beskjed til skolen om fravær
- o Fem dager den siste måneden
- o Ti dager i semesteret

Ved fravær over fem dager siste måned eller ti dager i løpet av semesteret, meldes bekymring til skolens ressursteam.

Ressursteamet tar kontakt med hjemmet og avtaler samarbeidsmøte.

Ressursteamet ved Skudenes Ungdomsskole er, rektor, inspektør og sosiallærer.

Kriseperm

Krisepermen er laget for den akutte fasen i en krisesituasjon. Vi behandler her både kriser som rammer hele skolen, og kriser som rammer enkeltelever. Krisepermen er bygd opp for å dekke en krisesituasjon bredest mulig og imøtekomme behovene til flest mulig av de som blir berørt. Men alle krisesituasjoner vil være forskjellige. Dermed vil ikke alle tiltak være aktuelle i alle situasjoner. Krisepermen bør også tilpasses den enkelte skole. Krisepermen inneholder tiltak rundt sykdom og ulykke, død, seksuelle overgrep, vold, mobbing andre forhold som samlivsbrudd, trussel mot skolen.

PPT fraværsteam bistår elever, foresatte og skole i fraværssaker. Målet er tidlig hjelp, elever trenger derfor ikke henvises til PPT for at teamet kan bistå i fraværssaker.

PSYKOSOSIALPLAN TRINNVIS

Planen har to nivå, en overordnet felles plan for hele skolen og en presisering, tilrettelegging av deler av denne planen for ulike alderstrinn.

klasse psykososial plan

- STEMNESTADEN
- TO INNSKOLERINGS-DAGER
- TREKANTSAMTALER
- HELSESØSTER SAMTALE MED ALLE 8. KLASSINGER
- PSYKOLOGISK FØRSTEHJELP (Med helsesøster og sosiallærer)
- FOREBYGGENDE ENHET I POLITI KOMMER PÅ BESØK (Mobbing/holdninger til digitale medier)

klasse psykososial plan

- EN INNSKOLERINGS-DAG
- SOSIALLÆRER SAMTALE MED ALLE 9. KLASSINGER

klasse psykososial plan

- 1 ½ INNSKOLERINGS-DAG
- RÅDGIVER SAMTALE MED ALLE 10. KLASSINGER

Felles psykososial plan for elevene

- AKTIVITETER I STOREFRI
- ART
- SKOLEBALL I JANUAR
- SKIDAG
- JOGGEDAG
- ELEV-MOBBE OG TRIVSELSUNDERSØKELSE
- ELEVRÅD
- SOSIALPLAN HVER UKE ELLER FOR EN PERIODE
- ÅRLIG GJENNOMGANG OG REVISJON AV PLANEN

ORGANISERING OG ANSVARS-FORDELING/KJEDE

Hver lærer har ansvar for hvert av fagene og ulike områder

- Samlingsstyrere i naturfag, tekstil, sløyd, mat og helse, musikk, kroppsøving, data/audio
- Seksjonsledere i matematikk, engelsk, norsk, samfunnsfag og KRLE
Funksjonsstillinger; Sosiallærer, rådgiver, bibliotek, IKT og elevråd.

Alle lærere skal kjenne til forskrift om ordensreglement for de offentlige grunnskolene i Karmøy kommune, i tillegg til forskriftene om eget ordensreglement for Skudenens ungdomsskole (Tillegg til forskrift om ordensreglement for de offentlige grunnskolene i Karmøy kommune).

AVSLUTNING

Skolens psykososiale plan skal være godt kjent av alle parter i skolen og årlig gjennomgås og revideres i skolens ulike organ hvert år.

Signeres av elever og foresatte hvert år.

Planen ligger lett tilgjengelig på skolens hjemmeside.